

Izhaja v ponedeljek in petek ob 17.

Stane mesečno po pošti 7 Din, v Celju po raznašalcih dostavljen 7-50 Din, za inozemstvo 20 Din

Račun pri poštne delavnici zavodu št. 10.666.

Novo Doba

Redakcija in uprava: Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, pritličje, desno.
Telefon Interurban št. 65.
Rokopisi se ne vračajo.
Oglasi po tarifu.

Rokopisi se sprejemajo ob ponedeljkih in petkih brezpogojno le do 10. dopoldne. — Predpisi glede prostora in dneva objave oglasov se nvažujejo le po možnosti.

Štev. 72.

Celje, ponedeljek 4. septembra 1933.

Leto XV.

Sokolski praznik v Laškem

Slovesna otvoritev Sokolskega doma v Laškem

Prijazno mestece Laško je v nedeljo slavilo triumf idealnega in požrtvovalnega sokolskega dela, ki je bilo kronano z otvoritvijo ponosnega Sokolskega doma pred kolodvorom na desnem bregu Savinje.

V soboto 2. t. m. ob 19. je krenil izpred novega Sokolskega doma veličasten spreved z mestno godbo na čelu. Med bakljado je bilo vse mesto krasno iluminirano. Po obhodu po mestu se je vršila v Sokolskem domu zelo dobro obiskana in vseskozi uspešna svečana akademija.

V nedeljo 3. t. m. zjutraj so jeli prihajati od vseh strani številni gostje z vlaki, avtomobili in vozovi iz Celja, okolice Laškega, Trbovelj in drugih krajev laškega sreza, iz Ljubljane, Maribora, št. Lenarta, Ptujja, Ormoža, Gornjega grada, Brežic in od drugod. Zastopana so bila skoro vsa sokolska društva celjske župe. Na kolodvoru so bili gostje prisrčno sprejeti z godbo.

Kmalu po 11. sta prispela z vlakom iz Celja najodličnejša gosta proslave, zastopnik Nj. Veličanstva kralja, gosp. polkovnik Golubovič in minister g. dr. Albert Kramer. Z njima so prispeli tudi gg. podban dr. Pirkmajer, narodni poslanec Ivan Prekoršek, mariborski župan dr. Lipold, celjski župan dr. Goričan, ptujski župan Jerše, predsednik sreskega odbora JNS v Celju dr. Kalan, predsednik upravnega sodišča dr. Vrtačnik, član starešinstva Saveza SKJ Smertnik in mnogo drugih odličnih gostov. Došle goste so pred formiranim sprevedom pozdravili starosta laškega Sokola in mestni župan g. dr. Roš, podžupan g. Elsbacher in sreski načelnik g. Kosi, ki je obenem zastopal bana dr. Marušiča. Nato je krenil izpred Sokolskega doma skozi mesto, ki je bilo vse v zastavah, mogočno sokolski spreved z rudarsko godbo iz Trbovelj in mestno godbo iz Laškega. Med navdušenim vzklikanjem občinstva se je vsipalo na spreved cvetje z oken in balkonov.

Po obhodu se je vrnil spreved pred Sokolski dom. Pred postrojenimi sokolskimi vrstami in veliko množico občinstva je starosta br. dr. Roš pozdravil zastopnika Nj. Vel. kralja,

nato pa je godba zaigrala državno himno. Pred vhomom v novi dom je predsednik gradbenega odbora br. Benko s kratkim nagovorom izročil starosti br. dr. Rošu ključ Sokolskega doma. Ob sviranju sokolske koračnice so se odprla vrata Sokolskega doma. Gostje in sokolski funkcionarji so se podali na balkon doma. Najprej je spregovoril starosta laškega Sokola in mestni župan br. dr. Franjo Roš, ki je naglasil, da veljaj prvi pozdrav iz sokolskih sre in duš našemu prvemu Sokolu Nj. Vel. kralju Aleksandru, prvemu starešini SKJ prestolonasledniku Petru in vsemu kraljevskemu domu. Izražal je obenem zahvalo vladarju za pozornost, ki jo je izkazal s tem, da je odposlal na današnjo svečanost svojega zastopnika v osebi polkovnika Goluboviča. Nato je toplo pozdravil ministra dr. Kramerja kot pokrovitelja svečanosti, kot ožjega rojaka in zvestega prijatelja, ki je vse svoje živjensko delo posvetil veličini naroda in države. Nadalje je govoril o pomenu sokolskega praznika v Laškem. Nato je zastopnik Nj. Vel. kralja g. polkovnik Golubovič čestital laškemu Sokolu k velikemu uspehu.

Viharno pozdravljen je spregovoril g. minister dr. Albert Kramer, ki je podčrtal neumorno delo Sokola v Laškem. Za okrepitev in napredek sokolske in nacionalne ideje. Ob koncu je iskreno čestital vsem predstavnikom in članom Sokolskega društva v Laškem k otvoritvi Sokolskega doma.

Sledili so govori zastopnika bana g. dr. Marušiča sreskega načelnika v Laškem g. Ivana Kosija, podbana g. dr. Otmarja Pirkmajerja, zastopnika Saveza SKJ staroste celjske župe br. Smertnika, laškega podžupana gosp. Elsbacherja, zastopnika zagrebške sokolske župe br. Vizintina in zastopnika mariborske sokolske župe br. prof. Kende, nato pa je starosta br. Roš z zahvalo vsem udeležencem zaključil lepo svečanost. Po svečani otvoritvi so si gostje ogledali vzorno urejeni Sokolski dom. V mali dvorani Sokolskega doma je bilo za zbrane predstavnike skupno kosilo, med katerim so govorili župan dr. Roš,

minister dr. Kramer, podban dr. Pirkmajer, mariborski župan dr. Lipold, celjski župan dr. Goričan, laški podžupan Elsbacher, prof. Kenda, šolski nadzornik Potočnik in predsednik gradbenega odbora Benko.

Popoldne je bila pred Sokolskim domom izredno dobro obiskana in

sijajno uspela javna sokolska telovadba, potem pa se je razvila zelo prisrčna ljudska veselica.

Mogočno sokolsko slavje v Laškem je pokazalo, kako lepe sadove rodita sokolska volja in idealizem. Sokolskemu društvu v Laškem in njegovim požrtvovalnim delavcem iskreno čestitamo k velikemu uspehu!

„Jadranski dan“ 6. septembra v Celju

CELJE, 4. septembra.

Na rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra bo izročena naši vrlji mornarici šolska ladja »Jadran«. Ta dan je bil izbran zato, ker je prestolonaslednik pokrovitelj Jadranske straže, te naše edine pomorske organizacije, ki poklanja to ladjo bodočim našim kapetanom oficirjem in mornarjem, čuvarjem našega sinjega Jadrana, ki so poklicani, da bodo v primeru potrebe tudi njega junaški branitelji.

Na častnem mestu te ladje bo visela zastava, ki jo poklanja ladji naraščaj »Jadranskih stražarjev«, njen podmladek.

Po desetletnem delovanju Jadranske straže bo ta dan vse njeno članstvo šrom naše lepe domovine najtesneje združeno z našo ponosno kra-

ljevo mornarico v krepko, enotno silo, kliče: »Ne damo nikomur, kar je našega! Čuvajmo naše morje!«

Da bo ta simbolični akt našel krepak odmev tudi pri nas v Celju, priredi tukajšnji krajevni odbor ta dan, t. j. v sredo 6. t. m. ob 20. v Narodnem domu javno predavanje. Predaval bo hon. univerzitetni profesor dr. Lj. Böhm o temi: »Slovenci in morje«. Dopoldne bodo podmladkarji razpečavali propagandno literaturo in karte s sliko šolske ladje.

Narodno javnost in članstvo prosimo, da se udeleži predavanja v prav obilnem številu in da ne odklanja podmladkarjev, ki bodo prodajali razglednice in brošure.

Jadranska straža
v Celju.

DOMAČE VESTI

PRIHODNJA ŠTEVILKA »NOVE DOBE« izjde zaradi praznika 8. t. m. že v četrtek 7. t. m. popoldne.

d Otvoritev jesenskega velesejma v Ljubljani. Letošnja jesenska kulturna in gospodarska prireditve Ljubljanskega velesejma, ki je pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja, je bila slovesno otvorjena v soboto 2. t. m. ob 10. dopoldne v navzočnosti kraljevskega odposlanca osebnega adjutanta Nj. Vel. kralja, generala Pavla Pavloviča in ministra g. dr. A. Kramerja. Slovesnosti so prisostvovali predstavniki oblasti, tujih držav, mest, gospodarskih organizacij, različnih društev ter mnogo odličnega občinstva. Razven industrijskega, obrtnega in trgovskega oddelka obsega ta prireditve še celo vrsto specialnih razstav: veterinarsko, »Slovenska cerkev«, »Madone slovenskih likovnih umetnikov«, misijonsko-etnografsko, kmetijsko (mlekarstvo in

sirarstvo, povrtino, dalije, vino, semenogojstvo, poljedelske stroje in orodje), razstavo govedi Jugomontafon (2. in 3. septembra), gospodinjstvo razstavo »Red in snaga k zdravju pomaga« ter tradicionalno razstavo pohištva. Razstava piemenskih koz in ovac bo od 5. do 11. t. m., na praznik 8. t. m. pa bo tekmovanje jugoslovenskih harmonikarjev za jugoslovensko prvenstvo 1933/34. Vsa prireditve je letos prav posebno zanimiva in poučna. Obiskovalci imajo na podlagi sejemske legitimacije pravico na polovično železniško vozino. Legitimacije se dobijo pri tujskoprometnih ustanovah, večjih denarnih zavodih ter župnih in občinskih uradih.

d Povratek Nj. Vel. kralja v Beograd. V nedeljo 3. t. m. se je vrnil Nj. Vel. kralj Aleksander z Bleda v Beograd.

d Občinske volitve v drinski banovini bodo 8. oktobra, v dravski banovini pa baje 25. oktobra.

Anno 1812

Zdaj je vendar prišel mrak. Samo megleno se še odražajo obrisi velikega posestva od snežene ravnine. Mož, ki se plazí kakor tat iz kočé ob robu gozda, kolne predse. Prekleta vojna! Ljudje niso več vojaki, ampak samo še obupane, preganjane zveri. Skoraj bi mu bilo ljubše, če bi ga bil takrat kozak bolje zadel, ko je obležal s krvavo glavo med mrtveci. Mon Dieu! Da le ne bi bil tako hudo lačen! ...

Oprezno se plazí v senci dreves proti posestvu. Pri vratih pogleda oprezno po dvorišču. Tam — niti deset korakov od njega, v uti, ob ograji, stoji dolga vrsta skled z mlekom. Lepe bele sklede. Da le ne bi začeli lajati psi! Pa tudi — naj začno — ljubša mu bo smrt pod hlapčevsko knuto, kakor stradanje in onemoglost. Brez pomišljanja pograbi najbližjo skledo in začne piti v dolgih požirkih.

Tedaj ga nenadoma preplaši ženski glas, posmehljivo zvoneč, jasen ženski glas, ki skriva v sebi nekaj kakor presenečenje: »Ah, quel filou!« Njegov materinski jezik je, toda on razume, ve samo to, da mora biti v bližini ženska, ne pa kateri izmed hlapcev. Obrne se — in pred sabo

zagleda imenitno gospo, ki oblastno vrti med prsti jahalno palico. Lepa je v svoji kožuhočinasti zimski sukni in čevljičkih, ki so iz najboljše usnja. Skoči v pozor in pove z viteškim priklonom svoje ime:

»Capitaine Fournier, ki je prisiljen, da krađe, ali pa da umre od lakote!«

Z ugodjem ga gleda. Stoji pred njo. Ves bled je, toda glavo ponosno dviga. Obleko ima vso raztrgano in čez njo kmetiški kožuh. Čevlje ima povezane s cunjami. Kakor begunec je je — in vendar slednji palec na njem izdaja, da je vojak Napoleona Bonaparta, velikega Korza. Nalahko nagane glavo:

»Monsieur! Moj gost ste!«

Kakor v sanjah ji sledi v hišo.

Sobarica, ki je kakor živo srebro, ga je odvedla v sobo za goste. Kopel je pripravljena in obleka leži zraven njega. Ko se pogleda v zrcalo in vidi, da je oblečen v kožuhočinasto civilno obleko, se skoraj ne more spoznati. Sobarica trka:

»Baronica! prosil!« Torej vendar! Še misliti se ni upal.

Dva svečnika s šestimi roglji razsvetlujeta toplo, dragoceno opravljeno sobo. Kosila je konec, sluga je

izpraznil mizo. Zdaj je sam z lepo ženo.

Ne more se nagledati njenih temnih las in marelično barvne kože, ki se tako čudovito odbija od zelene, žametne obleke. Kakor mirujoč ognjenik se mu zdi v svoji strastni, poželjivi lepoti.

Čuden je tudi njen način govorjenja. Vprašuje ga in posluša z zaspanimi očmi, kakor otrok, ki poslušava pravljice. Potem se igrajo njene vitke roke neutrudno z rumeno zlato ovratnico iz jantarja.

Prosi ga, naj ji pove kaj lepega o Parizu.

Bila je tam, kmalu po poroki s kosaškimi hetmanom Platovom. Pokazala mu je njegovo sliko, ki visi nad kamninom. Bled, okruten obraz, prsi pokrite z odlikovanji. Šestdeset let bi mu človek prisodil, toda v teh letih je še nepremagljiva moč, sila. Francoz sovraži to sliko, čeprav jo je komaj videl. Sovraži jo zaradi žene, ki se z drhtečo roko igra z jantarjevo ovratnico. Pozna to igro z mrzlimi dragulji, ve, da je samo hrepeneče iskanje toplote in ljubezni.

»Tako sami ste. Ali se nič ne bojite, baronica?« Kako rad bi bil zadržal te besede, toda ušle so mu z ustnic. Odkimava, toda njena roka

se krčevito oklene ovratnice. Vrvica se pretrga in dragulji se razlete po tleh. Hoče jih pobrati, toda ona mu brani. Še kleče ji poljubi roke. Tedaj ga ona dvigne. Njune ustne se najdejo.

Njun sen je tako globok. Ne čujeta, da pojejo podkve na dvorišču, ne čujeta ukazujočega glasu na stopnicah in ponižnih besed starega sluga. Šele ko potopatajo drobne sobaričine pesti po vratih in se oglasi prestrašen klic: »Gospod je prišel!«, se zaspano opotečeta iz postelje.

Zunaj krik, padec in sobaričin jok. Vrata padejo iz tečajev. Velik in okruten je videti hetman Platov, ki stoji med zevajočimi podboji. Mrzle so njegove oči. Samo migljaj in trop Tatarjev se vsuje v spalnico in zveže dvojico z vzmi. Kozak zasmehuje njo: »Le pridi, golobičica!«

Obraz Platova je mrzel. »Na dvorišče z njima!« ukaže. Tam sredi kosaških konj čaka njegova trojka.

»Na sani! In vrata odprite!« Hetman Platov se sklanja nad njima. Kakor dve prevezani vreči ležita na sedežu iz safianovega usnja. Samo ženina glava je prosta in se naslanja na ljubimčevo ramo. Njene oči

d **Minister dr. Kramer v Žalcu.** V soboto 2. t. m. je prispel minister g. dr. Albert Kramer v Žalec in si ogledal hmeljarske naprave. Ob tej priliki je sprejel tudi zastopnike producentov in trgovcev, ki so mu pojasnili plačilne neprilike z Nemčijo in druge težave, ki se po nepotrebnem delajo hmeljarstvu, zaradi česar se kvarijo cene. G. minister, ki je že pokazal največje zanimanje za hmeljarske skrbi in težave, je obljubil, da bo storil vse, da se zadeva takoj razčisti. Gospoda ministra je spremljal tudi zaslužni narodni poslanec g. Ivan Prekoršek, ki bo s svoje strani v tem vprašanju znatno pomagal hmeljarstvu, kakor je doslej storil že mnogokrat. Hmeljarji Savinjske doline pričakujejo, da se bodo vse težave brez odloga odstranile.

d **Manifestacije kmetske mladine v Družmirju pri Šoštanjju.** Pododbor Zveze društev kmetski fantov in deklet bo priredil pod pokroviteljstvom g. bana dr. Draga Marušiča na praznik 8. t. m. v Družmirju pri Šoštanjju veliko tekmo koscev, dirko kmetskih kolesarjev in manifestacijsko zborovanje, na katerem bodo govorili voditelji kmetsko-delavske mladine in drugi predstavniki. Formiranje spreveda in sprejem predstavnikov bo ob 13.30 na glavnem trgu v Šoštanjju, odkoder bo odhod na tekmovalni prostor v Družmirju.

d **Poroka.** V soboto 2. t. m. sta se poročila v župni cerkvi pri D. M. v Polju g. primarij dr. Franc Pestotnik, vodja bolnice za duševne bolezni v Novem Celju, in gđč. stud. iur. Šarlota Diehlerjeva, hčerka g. Hermana Diehlerja, šefa papirnega oddelka Združenih papirnic v Vevčah. Iskreno čestitamo!

d **Odkritje spominske plošče ponesrečenemu Sandju Wisiaku v Kamniških planinah.** V nedeljo 3. t. m. opoldne so Skalaši vzdali in blagoslovili spominsko ploščo svojemu smrtno ponesrečenemu članu in tovarišu Sandiju Wisiaku. Kljub dežju je že navsezgodaj oživel v koči na Kamniškem sedlu in z Jezerskega sedla, Bistrice, Korošice in Okrešlja so prihiteli tovariši z Jesenic, iz Ljubljane, Kamnika, Savinjske doline in Celja k žalostnemu slavlju. Oblični, preprosti, vse s planinskim jesenskim cvetjem obdani spominski ploščki je opravil cerkveni obred, združen s pomembnim, globokim govorom planinski kaplan Miha Jenko iz Kamnika. Nato so govorili načelnik Skale dr. Kajzel ter zastopnik tovarišev z Jesenic, ki so morali zaradi pozne ure predčasno oditi, in Uroš Zupančič ter za savinjske tovariše inž. Žumer, nakar je turobno v mogočnem labirintu skal pod steno nad prepadom, kjer je Sandija zagrebel plaz, zadonela žalostna pesem v slovo . . . Mrkemu in viharnemu vremenu ob žalostni slovesnosti je sledilo krasno popoldne in zlato jesensko solnce je vzpodbujalo vračajoče se žalostne tovariše k novim činom.

zro uporno, brez strahu v hetmanov blede obraz, kakor bi hotele reči: »In če mi desetkrat podariš življenje, bi izbrala njega in samo njega.« Hetman razume. Njegov obraz se zategne v grd, krvoločan režaj. Z desnico pokaže proti vratom.

»Tam zađaj za koncem mojega gozda leži pot v Francijo. Dosti sreče na potu!« Potem skoči pokoncu.

»Bičajte konje!« ukaže.
Konji se plaše in krivé pod udarci in z napetimi nosnicami in grozo v očeh silijo nazaj. Zunaj v gozdu rjovejo volkovi. Sunki s sulicami trgajo konjem bedra. Udarci z bičem puščajjo na koži dolge maroge. Ven iz tega pekla, čeprav v drug pekli! Vprega se požene s strašnim sunkom skozi vrata in potegne sani za sabo . . .

Gori na oknu prisluskuje sobarica Katja prestrašeno v noč. Še zvone trojkin zvončki. Tedaj pa — preplašen konjski rezget, kakor rezgetajo konji v smrtni nevarnosti. Zvončkanje je zamrlo. Tudi volkovi ne tulijo več.

Katja se križa in moli.
(Prevel B. R.)

d **Važen odlok za srednješolce.** Ministrstvo prosvete je ugotovilo, da se dijaki, ki se vozijo domov, zaradi utrujenosti vsled vsakdanje vožnje in izgube časa povečini slabo učijo. Da te vožnje omeji, je izdalo naslednji odlok: 1. Kjer je železniški, avtobusni ali parniški promet, lahko prihajajo učenci v šolo kvečjemu iz oddaljenosti 20 km. Prihod v šolo mora biti vedno pravočasen; ne glede na vozni red učencem ne bo dovoljen prihod v razred, če bi prišli po pričetku pouka. Istotako se učenci nikoli ne smejo puščati iz šole pred koncem predavanja, da bi lahko prišli na vlak ali drugo prevozno sredstvo, ki ga uporabljajo. 2. Kjer ni železniške, parniške ali avtobusne zveze in morajo učenci prihajati z vozovi, kolesi ali peš, smejo učenci prihajati kvečjemu iz oddaljenosti 6 km. 3. Vsi učenci, ki prihajajo vsak dan v šolo, a ne stanujejo v kraju, kjer je šola, morajo predložiti od pristojnih tehničnih oddelkov pri sreskih načelstvih potrdilo o oddaljenosti kraja, iz katerega prihajajo v mesto, kjer obiskujejo šolo. 4. Gospodarje, pri katerih so na hrani, ali lokale, v katerih bodo med obedom ter med urami od dopoldneva do popoldneva, morajo učenci prijaviti šolski upravi, ki bo učence nadzorovala in dajala odobritve glede stanovanja in prehrane. Ta odlok stopi v veljavo v začetku šolskega leta 1933/34 in bo v celoti uporabljen za učence, ki so se sedaj vpisali v I. razred. Starejši učenci, ki so se pričeli šolati na gimnaziji prej, bodo lahko nadaljevali šolanje brez omejitve po točki 1. in 2., tako, da oddaljenost od kraja stanovanja do kraja, kjer je šola, ne more biti večja nego 1 uro vožnje po železnici, s parnikom ali avtobusom, a tudi ti bodo izgubili to ugodnost, ako bodo na koncu prvega polletja izkazali slab uspeh iz dveh ali več učnih predmetov.

d **Dunajska vremenska napoved za torek 5. septembra:** Hladno vreme, na zapadu in jugu povečini jasno, na severovzhodu izpremenljiva oblačnost, kvečjemu neznatne padavine.

Pozor cenj. dame!

Zaradi precejšnje spremembe v modi se priporočam v izdelavo

kostumov in plaščev

ter vseh moških oblačil. Vse po najnovjši modi in solidni ceni.

Karl Kramer, krojač

Celje, Ljubljanska c. 19, zraven plinarne.

Celje in okolica

Rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra

(Razglas).

Hišne posestnike vabim, da v sredo 6. t. m. v proslavo 10-letnice rojstva prestolonaslednika Nj. Vis. Petra razobesijo na svojih poslopih državne zastave.

CELJE, 4. septembra 1933.

Mestni načelnik:
dr. Goričan s. r.

c **Na 10. rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra** v sredo 6. t. m. bo ob 9. dopoldne svečana služba božja v župni cerkvi, nato pa v pravoslavni in evangeljski cerkvi. Celjski pododbor Udruženja rezervnih oficirjev opozarja vse rezervne oficirje, da je udeležba pri službi božji v župni cerkvi obvezna v uniformah ali v civilu z znaki.

c **Na drž. realni gimnaziji v Celju** se je vpisalo za šolsko leto 1933/34 skupno 832 učencev, med temi 265 deklic. Izmed teh se je vpisalo v I. razred 200 učencev, med njimi 68 deklic, v II. razred 181 učencev, med njimi 66 deklic, v III. razred 157 učencev, med njimi 50 deklic, v IV. razred 121 učencev, med njimi 34 deklic, v V. razred 70 učencev, med njimi 20 deklic, v VI. razred 40 učencev, med njimi 14 deklic, v VII. razred 35 učencev, med njimi 7 deklic in v VIII. razred 28 učencev, med njimi 6 deklic. Vpisovanje je v glavnem

končano, ni pa še popolnoma zaključeno. Lanj je obiskovalo zavod 765 učencev, med njimi 232 deklic. Letošnji dosednji vpisi pa znašajo 832 učencev, med njimi 265 deklic.

c **Letno gledališče v mestnem parku.** Celjski studio bo uprizoril v četrtek 7., petek (praznik) 8., soboto 9. in nedeljo 10. t. m. v gledališču na prostem v mestnem parku Novačanoga mogočno dramo »Herman Celjski« pod vodstvom režiserja g. Milana Košiča. Glasbeno spremljavo je napisal gosp. Karl Sancin, ravnatelj Glasbene Matice v Celju, ki bo tudi dirigiral orkester. Pri uprizoritvi bo sodelovalo nad 200 oseb. Nastopili bodo med drugimi gg. Fedor Gradišnik (Herman II.), Adolf Pfeifer (Friederik), Milan Košič (pater Melhijor), Jurač (Piccolomini), Miklič (Jošt Sotheški), Skaberne (Herman ml.), Ramšak (Herič) in Debeljak (Aron Salobir) ter gđč. Milheršičeva (Veronika), Turkova (kraljica Barbara), Komavliva (Blažena, soproga Hermana ml.) in Brežnikova (jetničarka). Vstopnice se dobe v predprodaji v knjigarni K. Goričarja vdove.

c **Dvor celjskih grofov in uprizoritev »Hermana Celjskega«.** Da bo občinstvo o pozorišču »Hermana Celjskega« pravilno poučeno, je treba dati nekoliko pojasnil, ker so o teh stvareh napačna mnenja. Celjski grofje niso imeli svoje rezidence na »gradu«, to je na hribu, ki ga danes imenujemo Stari grad. Na tem hribu je sicer stala mogočna trdnjava, ki so jo takrat imenovali »Grad Gornje Celje«. Vajeni smo misliti, da so tam prebivali in vladali zato, ker je Stari grad daleč viden in pravo znamenje Celja. Celjski pa so imeli še drugi grad, v mestu samem, in ta grad je še danes ohranjen. Pa zopet to ni morda takozvana »grofija«, kjer je sedaj okrožno sodišče. Ta grofija je poznejšega izvora. Grad, v katerem so Celjski živeli, vladali in prirejali veselice, je današnja vojašnica Kralja Petra na Dečkovem trgu. Ta grad ima v glavnem še danes one oblike, ki jih je imel za časa celjskih grofov. Pred vojno so imenovali to vojašnico »graško vojašnico«, trg sam pa je imel ime »Grajski trg«. Šele ko so postavili spomenik na trg, so ime spremenili. Ta grad se je kratkomalo imenoval »Celje«, prej omenjeni pa »Gornje Celje«. Dejanja v »Hermanu Celjskem« se vrše torej v gradu v mestu. V »Gornjem Celju« so prebivali celjski grofje le od časa do časa, zlasti kadar so se bojevali s svojimi nasprotniki.

c **»Herman Celjski« v letnem gledališču v Celju.** Tam, kjer je danes mestni park, včasih ni bilo tega lepega gaja; napravili so ga šele v prejšnjem stoletju. V srednjem veku je tam bila gotovo livada, in ni izključeno, da so celjski grofje tam prirejali svoje viteške turnirje. Turnirji so se namreč vedno vršili v bližini gradu. Grad njihov pa je stal onstran Savinje, tam, kjer je danes vojašnica Kralja Petra. Niso nam ohranjena izročila, kje so bili turnirji, lahko pa sklepamo z veliko verjetnostjo, da so se vršili na onem mestu, kjer je danes letno gledališče. Na današnji Glaziji bržkone niso bili, kajti tam je bilo sejmišče in tam so tudi javno sodili in obešali zločince. Turnirji pa se niso vršili na takih profanih prostorih. Da bi bili na travniku za gradom, na takozvanem »Otoku«, je tudi manj verjetno, kajti turnirje so radi prirejali na livadah, za katerimi se je dvigal hrib, da so na tem postavili tribune. Ni torej izključeno, da so bile tribune tam, kjer se na sedanjem letnem gledališču dvigajo sedeži za gledalce in da so s tega mesta grofje, vitezi ter njih gospe gledali viteške igre, kakor bodo današnji Celjani gledali igre o Celjskih grofih.

c **Večer »Soče« v Mestnem gledališču.** V soboto 2. t. m. so gostovali v Mestnem gledališču v Celju člani gledališke družine »Soče« iz Ljubljane in priredili zanimiv gledališki večer. Prva točka sporeda je bila uprizoritev odlomka »Hlapec Jernej in vagabund« iz Cankarjevega »Hlapca Jerneja«. Hlapca Jerneja je igral g. Strniša, vagabunda pa g. Košuta. Oba

Zakaj ne toži gospa Marica, čeprav jo čaka veliko delo: pranje perila? Ali ni to delo za njo težavno? Nikakor ne! Saj ona je odlične

Kiki

bonbone in ti olajšajo tako vsako delo

Kdor je Kdor je **Kiki** počuti se bolje ta je dobre volje

Kiki

čudo osvežuje, se prileže, prija

Proizvod: Union, Zagreb

sta s poglobitvijo in rutino podala dve krepki kreaciji. Nato je ga. Košutova učinkovito recitala Župančičevo »Pomladno epistolo« in Gregorčičevo »Soči«, slednjo ob ilustrativni spremljavi klavirja. Tenorist g. Angel Jarc je zapel s prijetno zvenečim, dobro šolanim glasom Lajovičevo »Zacvela je roža«, Griegovo »Jaz ljubim Tex«, Pavličičevo »Pred durmi«, arijo iz prvega dejanja opere »Tosca«, cvetično arijo iz »Carmen« in romanco iz »Aide«. Na klavirju ga je diskretno spremljala ga. Mařenka Sancinova. Ob zaključku večera so g. Košuta, ga. Košutova in g. Strniša igrali Czinnerjevo efektno grotesko »Masko satana«. Igralsko se je odlikoval zlasti g. Košuta (gledališki ravnatelj), a tudi ga. Košutova (igralka) in g. Strniša (dramaturg) sta se krepko uveljavila. Večer je bil zelo slabo obiskan: deloma zaradi nezadostne reklame, deloma zaradi povsem neutemeljene ravnodušnosti občinstva. — R. P.

c **Iz banovinske službe.** Sreski kmetijski referent g. Janko Dolinar v Celju je premeščen k sreskemu načelstvu v Slovenjgradcu, sreski kmetijski referent g. Franc Wernig v Slovenjgradcu pa k sreskemu načelstvu v Celju.

c **Vpisovanje v šolo Glasbene Matice v Celju** se je že pričelo in traja do preklica. Na zavodu se poučujejo solo in orkestralni instrumenti (tudi pihala, kolikor je trenutno za te instrumente učnih moči na razpolago) ter solopetje. Teoretični pouk in zborovo petje se začne istočasno s pričetkom šolskega leta in se za ta dva predmeta ne plačuje nikakoli mesečina posebej. S sistematično gojitvijo orkestralne glasbe je na Glasbeni Matici dana vsakomur ugodna prilika, da se v orkestru temeljito seznanji s to važno glasbeno panogo, za katero se istotako ne plača nikakoli pristojbina.

c **Pevski zbor obrtnega naraščaja** bo imel prvo pevsko vajo v ponedeljek 4. t. m. ob 19. v Obrtnem domu. Vaje bodo ob ponedeljkih in četrkih kakor lanj. Ge. mojstrice in gg. mojstri so naprošeni, da puščajo vaje v vaje redno k pevskim vajah, ker bo v kratkem koncert. — Pevovodja.

c **Moški zbor CPD** ima drevi ob osmih izredno važno pevsko vajo. Vsi in točno! — Odbor.

c **Članski sestanek** priredi Društvo jugosl. obrtnikov v Celju v četrtek 7. septembra ob 20. v spodnjih prostorih Narodnega doma. Na dnevnem redu je razprava o noveliranju obrtnega zakona. Ker je vprašanje zelo važno, vabimo vse člane, da se zanesljivo udeležijo sestanka.

c **Članom Slovenske Matice.** Knjige za leto 1933. bodo prejeli člani ob koncu tega ali v začetku prihodnjega tedna. — Poverjenik.

c **Občinska trošarina na vino.** Mestno načelstvo v Celju razglašajo: V smislu sklepa tuk. občinskega odbora z dne 7. julija 1933, bo mestna občina celjska pobirala počeni s 1. septembrom 1933. občinsko trošarino od vsega v območju mestne občine celjske povzitega vina. Te trošarine torej niso oproščene tudi one količine vina, ki jih dobavi producent neposredno konzumentu (seveda na debelo). Prijavna dolžnost pri glavnem oddelku finančne kontrole, ki je poverjen s pobiranjem mestne trošarine od vina, se s tem raztegne

tudi na privatnike, ki prejmejo vino na debelo neposredno od vinogradnika; zanje nastane prijavnina in plačilna obveznost že s trenutkom, ko se vino v občino vnese (vkleti). Oproščeno mestne trošarine ostane še nadalje vino lastnega pridelka, ki ga potroši vinogradnik za svoj dom, dalje preužitkarsko, bersko in mašno vino v predpisanih maksimalnih količinah.

c **Bonbončkov dan** ženske podružnice CMD v Celju je bil vsled tehničnih zaprek preložen od nedelje 3. t. m. na nedeljo 1. oktobra.

c **Meddruštveni izlet** društva kmetov in deklet celjske okolice bo na praznik 8. t. m. na Svetje nad Celjem. Zbirališče ob 7.30 na kapucinskem mostu v Celju. Tovariši, 8. t. m. vsi na Svetje!

c **Prostovoljna smrt starke v Medlogu.** V ponedeljek 4. t. m. med 7. in 8. zjutraj si je 72-letna žena občinskega reveža Jožefa Končanova, ki je stanovala s svojim možem v podstrešni sobici v hiši posestnika Rojca v Medlogu 43 pri Celju, v moževi odsotnosti v sobi z nožem prerezala žile na desni roki in se zabolila v trebuh. Ko so jo našli, je bila že mrtva. Truplo so popoldne prepeljali v mrtvašnico na okoliškem pokopališču. Starika je izvršila obupno dejanje vsled bolezni in bede.

c **V celjski bolnici** je umrla v nedeljo 3. t. m. v starosti 64 let ga. Ana Rojnikova, mati kontoristinje iz Celja (Ljubljanska cesta 6).

c **Poročilo o nedeljskem nogometu** bomo zaradi pomanjkanja prostora objavili v prihodnji številki.

c **Dr. Stjepan Ivić**, specialist za pljučne bolezni v Celju, ne ordinira od 4. do 15. septembra.

c **Oddaja subvencijskih kokoši in petelinov.** Kr. banska uprava bo tudi letos oddajala interesentom subvencijske kokoši in peteline čistokrvne štajerske pasme. Interesenti naj se javijo do srede 6. t. m. v občinski pisarni na Bregu, kjer dobe natančnejša pojasnila.

c **Tatvna kolesa.** Pred dnevi je bilo nekemu trgovcu iz Celja izpred neke žage v St. Juriju ob juž. žel. ukradeno okrog 1000 Din vredno, črno pleskano kolo znamke »Nero«, štev. 4212.

c **Izgubljeno in najdeno.** Dne 1. tm. je bila na poti od kapucinskega mosta do kolodvora izgubljena ženska ročna torbica z drobnarijo, 2. t. m. pa v parku 300 Din vredna moška ura

SARGOV KALODONT

iz double zlata s srebrno verižico. Dne 2. t. m. popoldne je bila na Kralja Petra estci najdena zlata ženska zapestnica, na Krekovem trgu pa črn moški dežnik.

c **Vsakovrsten papir in pisarniške potrebščine** dobite na drobno in debelo pri **K. Goričar vdv.**, knjigarna in veletrgovina papirja, Celje, Kralja Petra cesta 7.

Kino

Kino Union. Ponedeljek 4. in torek 5. septembra: »**Tiranc.** Izvrstna zvočna komedija. V glavnih vlogah **Maks Adalbert, Evelyn Holt, Emilija Unda** in **Heinz Könecke.** Dve zvočni predigri. — Sreda 6., četrtek 7. in petek (praznik) 8. septembra: »**Niti en dan brez Tebel.**« Sijajna zvočna opereta. V glavnih vlogah **Lee Parry, Oskar Karlweis, Pavel Hörbiger** in **Ida Wüst.** Glasba: Hans May. Predigra: zvočni žurnal.

Gospa Klopotnikova bi rada pripravila svojemu možu za rojstni dan veselje in vpraša njegovega najboljšega prijatelja, če ve, česa si njen mož želi. — »O, da,« odgovori prijatelj, »ločitve!«

V kinu: »Oprostite, milostiva, ali bi bili tako prijazni in sneli svoj klobuk? Za svoj prostor sem namreč plačal petnajst dinarjev.« — »Jaz pa sem plačala za svoj klobuk tristo dinarjev.«

ANTON ŠINKOVEC, Celje:

Pouk o pridelovanju lanu in izdelovanju prediva

(Konec.)

Lan dozori, ko prično od stebela odpadati listki in ko začnejo stebela in semenske glavice rumeneti. Ne puš-

čajte, da bi mu stebela in pa glavice popolnoma porjavile in se posušile, kajti s tem le povzročite, da je kasneje vlakno grobo, surovo, priko in zato mnogo manj vredno. V krajih, kjer je močno razvita lanena industrija in predejo predivo v res fine preje za čipke itd., rujejo lan še ne dozorel, takoj po cvetju, s čimer izgubijo sicer donos semena, zato pa dobijo za vlakno znatno več.

Ruva naj se lan le, kadar je suh, in sicer tako: najprej se poruje poležen lan in se ga dene posebej, kajti ta lan je mnogo prej goden kakor pa še stoječi. Potem naj se začne z ruvanjem še stoječega lanu, tako da se bilke z obema rokama tri do štirikrat potegnjejo iz zemlje, da se jih dobi polno pest. Prst naj se odrsa in odstrani plevel. Poruvan lan naj se lepo položi posebej, kjer naj, kakor je pač vreme, 2—4 dni obleži, da mu bilke porumene in porjave semenske glavice. Nato vzemite dolge, gladke in rahle prekleje ter lan obrnite, da porumeni še na drugo stran. V teku enega tedna je lan že suh in glavice rjave. Če bi pa te le še ne bile dozorele, je potrebno, da lan postavite pokoncu v ne vezanih snopičih, da čim prej dozori.

Ko vse to opravite, lan narahlo povežite v male snopiče in jih postavite poševno drugega k drugemu (kakor streha) v 1 do 2 m dolge vrste. Tako naj ostane lan še en teden, kajti v enem tednu se zadosti osuši. Poberite sedaj te snopiče, sortirajte jih tako, da bo enako suh lan skupaj, in odvezmite lanišču semenske kapice. Tega pa ne delajte s tolčenjem, temveč s smukanjem. Vsak kovač vam naredi železen greben, na katerem osmukajte semenske glavice od bilk. Tolčenje rani steblo in pokvari vlakna.

Sedaj pa pride, razen trenja, najvažnejše pri lanu: godenje lanišča. Koliko se pri tem napravi vsako leto škode, koliko izgubi tu naš kmet de-

narja! Pri godenju v glavnem razločujemo dva načina: rosenje in močenje. Pri nas se zaenkrat žal samo rosi, zato najprej to opišem. Zapeljite snope, v katere ste, ko ste lanišču seme odvzeli, lanišče povezali, na pokošene travnike ali pa strnišče. Razvežite jih in razprostrite lanišče tako na redko, da se strnišče črnosno trava vidi. Bolj osušeno lanišče dajte skupaj, manj suho zopet skupaj, da imate pregled. Lanišče morate predvsem vsaj enkrat obrniti, v dežju pa večkrat, da bo vse enako godno, ker to zelo vpliva na moč, mehko in čistost vlakna. Pregrijajte in obračajte le takrat, ko ni hudega vetra, poslužujte se že opisanih prekelj in delajte previdno, da ostane lanišče v redu.

Lanišče se godi pri rosenju navadno štiri tedne, zgodilo se mi je pa že, da je bilo v 14 dneh godno, ali pa, da sem zaradi deževja in hladnih dni čakal 6 tednov. Prav zaradi tega je rosenje neprikladno in dolgo trajajoče, le preveč od vremena odvisno. Opozorjam vas, da večkrat poskusite tako, da odberete vzorce na različnih krajih in to tanka in debela stebela. Ko vidite, da gre vlakno od stebela vsaj za tri četrtine in traku, takrat dvignite lanišče, ker je godno. Pri dviganju pazite zopet, da ga ne razmršite, ker s tem delate škodo.

Toplo vam pa svetujem, da opustite rosenje in se oprite močenja, ki vam da mnogo manj dela in skoro polovico več ter znatno boljše predivo.

Napravite si štiri oglate jame, približno po 6 m dolge, 2½ m široke in 1 m globoke. Jame morajo držati vodo in imeti odtok, da se vanjo napeljana voda po godenju zopet lahko odpelje. Na dno teh jam položite deske, krajevce, ki so najcenejši, in jih pritrdite na tramiče. Ob stenah jam postavite iz protja spleteno opažo, da se prst ne podsuje v jama. Te opaže podprite z močnimi stebriči, vse sku-

MAURICE LEBLANC:

Skrivnostno oko

Kriminalen roman

Prevel B. Rihteršič

Na možaku je bilo nekaj živalskega, odvratnega. Lupin se je spomnil, da so pravili Daubrecquu v zbornici »Gozdni mož«. Tega imena mu niso dali samo zaradi tega, ker se je ogibal tovarišev in živel zmeraj sam zase, ampak tudi zaradi njegove vnajnosti.

Sedel je za pisalno mizo in si našgal pipo iz morske pene. Potem je začel pisati neka pisma.

Čez nekaj časa pa je nehal delati. Sklonil se je nad svojo škatlico za znamke in jo jel natanko ogledovati. Prav tako je tudi preizkusil lego raznih predmetov, ki jih je malo prej pregledoval Prasville in položil nazaj na stare prostore, kakor bi hotel poiskati posebno znamenja, ki jih samo on pozna.

Potem je pritisnil na gumb električnega zvonca. Čez dobro minuto je stopila vratarica v sobo.

»Policija je bila spet pri meni?« jo je vprašal. Ženska pa ni hotela priti takoj z besedo na dan.

»No, Klementina, ali ste vi odprli to škatlico?«

»Ne, gospod Daubrecq!«

»No, torej! Pokrov sem prelepil z ozkim papirjem in ta papir je zdaj pretrgan.«

»Vseeno vam moram reči . . .« se je začela ženska izgovarjati.

»Zakaj lažete?« jo je vprašal. »Saj sem vam vendar sam rekla, da morate uslišati vsako željo policije.«

»Mislim . . .«

»Mislite namreč, da dasta dva studenca več vode kakor en sam. No, če ni nič drugega . . .«

Dal ji je bankovec za petdeset frankov in ponovil: »Torej so bili spet pri meni?«

»Da, gospod Daubrecq.«

»Isti kakor spomladi?«

»Da, vseh pet . . . in še nekdo, ki mora biti menda njihov vodja.«

»Velik, temnopolt gospod?«

»Da.«

Lupin je videl, kako je Daubrecq zaškripal z zobmi. Potem pa je vprašal:

»Drugega ni bilo nič posebnega?«

»Še nekdo drugi je prišel za njimi, ki se je moral nekje zamuditi in . . . potem kmalu za njim še tista dva, ki navadno oprezujeta okoli hiše.«

»Ali so bili samo v tej sobi?«

»Da, gospod.«

»Dobro.«

Ženska je odšla. Daubrecq se je spet lotil svojih pisem. Potem pa je iztegnil roko in napisal nekaj v prazen zvezek, ki je ležal na drugem koncu pisalne mize. Ta zvezek je potem vzel v roko in ga držal pred sabo, kakor bi si ga hotel natanko ogledati.

Bile pa so samo številke, preprost račun z odštevanjem, ki ga je Lupin dobro videl:

$$9 - 8 = 1.$$

Daubrecq pa je te številke prebral s čudnim podarkom in pri tem zmajal z glavo.

»Seveda, saj drugače ne more biti,« si je dejal na glas.

Napisal je še kratko pismo. Naslov je Lupin lahko razbral, ko ga je poslanec položil zraven zvezka.

GOSPODU PRASVILLU,

glavnemu tajniku prefektore.

Potem je Daubrecq mnovič pozvonil.

»Klementina,« je dejal vratarici, »ali ste v mladosti kdaj hodili v šolo?«

»I, seveda, gospod Daubrecq . . .«

»Ali ste se učili tudi računstva?«

»Toda, gospod Daubrecq . . .«

»No, v odštevanju niste prav posebno podkovani.«

»Kako mislite to, gospod Daubrecq?«

»Ker ne veste, da je devet manj osem ena, in to, vidite, je zelo važno. Kako morete sploh živeti na svetu brez teh osnovnih pojmov znanja?«

Med tem ko je to govoril, je vstal in stopil, z rokami na hrbtu, po sobi, sem in tja, potem pa v krogu. Naposled se je pred obednico ustavil in odprl vrata.

»Sicer pa to nalogo lahko povemo še z drugimi besedami. Kdor vzame od devetih osem, mu ostane eden. Eden vsekako ostane. Račun je torej pravilen

in tale gospod nam bo to lahko dokazal. Ali ne?«

Pri teh besedah je potrkal na baržunasti zastor, ki je bil za njim skrit Lupin.

»Saj se boste še zadržali! Če niti ne mislite, da bi bil lahko za zabavo zastor prebodel z bodalom! Pomislite na Hamletovo blaznost in Polonijevo smrt! . . . Podgana . . . debela podgana . . . pravim, tiči tu zadaj! Naprej, gospod Polonij, pridite iz svojega skrivališča!«

To je bil položaj, ki ga Lupin ni bil vajen in ki ga je zaničeval. Da je druge lovil v past in se iz njih norčeval, to mu je bilo všeč. Da pa so njega tako položili in se iz njega še norčevali, to pa ni bilo po njegovem okusu.

»Malce bled je naš gospod Polonij . . . Glej, glej, to je vendar pridni filister, ki že nekaj dni postopa tako vneto tu okoli! Tudi od policije, gospod Polonij? No, poskusite se opomoči od strahu, saj vam nič hudega nočem . . . Vidite, Klementina, kako pravilen je bil moj račun. Po vašem računu je prišlo v hišo devet ogleduhov. Ko pa sem se vračal domov, sem jih naštel samo osem. Ta gospod je ostal tu očitno samo zato, da bi me opazoval. Ecce homo!«

»No, in kaj potem?« je zagodrnjal Lupin, ki so ga že prsti srbeli, da bi planil nad zasmehovalca.

»Nič, prav nič, dragi moj. Kaj pa prav za prav še iščete tu? Komedija je pri koncu! Prosil bi vas samo še to, da bi oddali tole pisemce gospodu Prasvillu, ki je vaš šef. Klementina, ali boste pokazali gospodu Poloniju pot iz hiše? In če se še kedaj mimogrede oglasi, mu odprite vsa vrata na stežaj. Le pridite, gospod Polonij! Lahko se počutite domačega v mojem stanovanju kakor na svojem domu. Priporočam se!«

Lupin se je obotavljal. Rad bi bil svojega nasprotnika speljal na led in mu kakšno krepko zabusil za slovo. Toda sramota, ki jo je pravkar doživel, ga je tako pekla, da se ni ničesar pametnega spomnil. Potisnil si je klobuk na obraz in s štokljajočimi koraki krenil za vratarico.

»Ničvredni lopov!« je zunaj vzkliknil proti Daubrecquovemu oknu. »Nesramnež grdi! Podleži! To mi boš še z obrestmi plačal!«

paj pa vežite z deskami na dnu jame. Take jame so prikladne le v krajih, kjer je zemlja ilovnata, v peščenih in skalnatih krajih si pa pomagajte z zidanimi, tam je zidanje zaradi skal in peska toliko ceneje. V jama naj zleze en delavec, da vklada lanišče. Snopi naj bodo kakor pri odjemanju semena majhni in le narahlo povežani. Naklada naj tako, da bodo korenine pri tleh in kolikor mogoče goste. Pri tem pa mora zelo paziti, da se lanišče ne dotika prsti, ker sicer segnje. Ko je jama polna, napolnite vanjo vode. Voda naj ne bo mrzla; čim gorkejša bo, tem prej bo lan goden. Je pa lahko umazana, blatna in postana, ker vse to vpliva na godenje lanu prav pospeševalno. Pazite, da bo lanišče vedno vsaj 10 cm pod vodo, naložite zato na vloženo lanišče po približno 29 cm narazen zopet deske in te obtežite s kamenjem. Čez nekaj dni bo postala voda rjava in se bo začela peniti, slišali boste vrenje in začutili smrad — godenje se dovršuje. Omenim naj še, da studenčnica za to ni pripravna, temveč le mehka voda. Pri vkladanju pazite na to, da pride naenkrat v jama samo enako osušeno lanišče, in pa, da lanišče, ki ga hočete močiti, to je v vodi goditi, ni treba tako osušiti kakor pri rosenju opisano, ampak zadostuje, da je lanišče na pol suho.

Na hitrost godenja — močenja vpliva, kakor sem že omenil, v glavnem toplota vode, v katero ste lanišče položili, zato ne morem točno določiti, v katerem dnevu bo dosti godno, vendar pa nujno svetujem, da po petem dnevu vsak dan poskusite, če je že godno, kajti v količinski vročih dnevih je godenje v enem tednu dovršeno. Torej štirikrat hitreje nego pri rosenju. Preizkušnjo napravite kakor pri rosenju, vzemite iz več snopičev z različnih krajev jame nekaj tankih in debelih bilk, prelomite les in če se vlakno v traku vsaj tričetrt dolžine loči od stebela, je lanišče zadosti godno, vzemite ga iz jame, da vam ne segnje. Vodo odstranite iz jame, napolnite jo na travnike, ker je dobro gnojilo. Omenim naj še, da se v vodi med godenjem večkrat opazijo črvički. Ti lanišču radi škodujejo. Odstranite jih na ta način, da nekaj vode odtočite iz jame in dolijete sveže.

Ko je lanišče iz vode pobrano, ga postavite ob jami v snopičih pokoncu tako, da voda odteče, čez nekaj ur ga pa postavite na zračni in solnčni kraj v kapelice, t. j. vsak snopič postavite pokoncu tako, da so vrhovi skupaj, korenine pa v kolikor mogoče velikem krogu in na redko narazen. Te kapelice čez čas obrnite, tako da bo dosedanja notranja stran zunaj, da se še ta popolnoma osuši. Če vreme dopušča, razgrnite lanišče za nekaj dni, da ga solnce malo obeli, dosegli boste boljše cene, ker polaga kupec na barvo tudi veliko važnost.

Ko boste lan na ta ali drugi opisani način ugodili, ga je treba tretji, t. j. vlakno od stebela (lesa) odstraniti. Za trenje mora biti lan pravilno goden in popolnoma suh. Nepravilno goden lan pušča v predvilo delce stebela, pezdilje, ki jih nobena roka, pa tudi stroj popolnoma ne odstrani; zato mora kupec delo in odpadek pri čiščenju ter manjvrednost robe pri izplačilu vkalkulirati, in jasno je, da se varuje ter za tako predvilo kolikor mogoče — v znatno škodo našega kmeta — manj plača. Glavna napaka, ki jo dela naš kmetovalec pri trenju lanu, je, da ga zažge pri ogrevanju in pa, da predvilo površno, nečisto izdela. Pri ogrevanju ga zapali, mu odvzame lepo sivo barvo in predvilo postane neprijetno lisičejrjavo, mu s prevelikim ogrevanjem vzame vse olje. Tako predvilo je lahko in prhko ter nič ne zdrži. Če je predvilo dobro in zdravo, niti enega stebela ne pretrgate izlahka, pri trganju vam kar zapoje; če je pa slabo in preveč segreto pred trenjem, je predvilo cunjasto in popolnoma nič ne zdrži. Tako je za strojno predelavo v prejo manjvredno in zato tudi znatno ceneje. Drva stanejo denar in s tem denarjem si naš kmetovalec

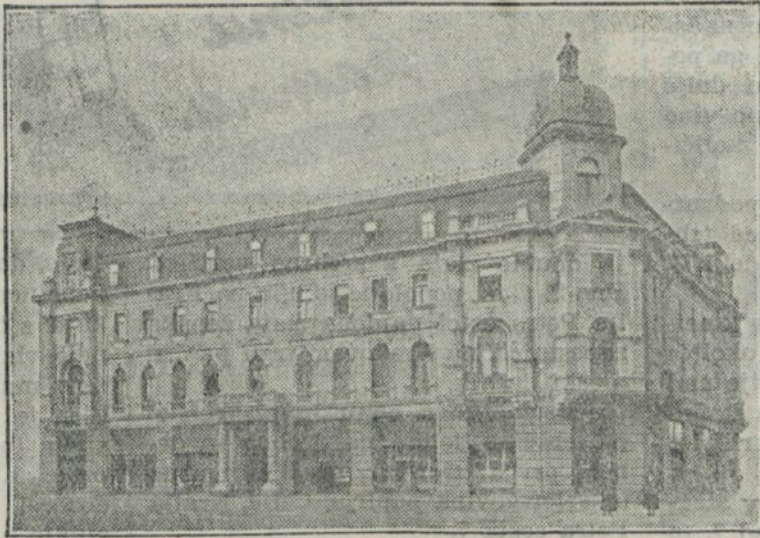
Celjska posojilnica d. d. v Celju

V LASTNI HIŠI NARODNI DOM

Glavnica in rezerve nad
Din 14.000.000—

Kupuje in pro-
daja devize in
valute

Izdaja uverjenje za
izvoz blaga

Sprejema hranilne
vloge na knjižice in
tekoči račun ter nudi
za nje popolno var-
nost in ugodno
obrestovanje

Podružnici:
Maribor, Šoštani

svoj event. dobri pridelek uničuje ali pa sploh uniči. Kolikokrat je pri sušenju lanu že ves lan izgorel, kolikokrat pa še lepa kmetija zraven. Opustite tisto neumno ogrevanje, ki pri nas vsako leto skoraj eno tretjino predvilo, ki se pridelava s stroški in trudom, v vrednosti za polovico in več manjša. Na Češkem sem videl, da so lan z vodo rosili, da je bil bolj prožen in da ga je bilo več, pri nas ga pa skoro sežigamo, da postane trd, prhek in lažji. V obeh primerih se predvilo skvari, moko se vžge in sprhni, presuho pa, kakor sem že opisal, tudi izgubi svojo kakovost in ceno. Res je, da je treba lanišče pred trenjem segreti, pa to ne čez 30 stopinj in tudi ne v pečeh, kakršne so na Dolenjskem, temveč v za to napravljene prostoru, okrog katerega (v zidovju) gori in gre toplota sušilnici v sredino, kjer je vreteno, na katerem je lanišče kolikor le mogoče na široko razprostrto. Tako lanu ne boste zažgali in tudi nevarnosti požara ne bo. Cena take sušilnice — za katero vam za 10 Din, kolikor mene katero vam za 10 Din, kolikor mene strokovnjaški načrt — ni velika in se s pravihim predelovanjem kaj kmalu zasluži.

Ko je lan primerno segret, ga ne damo pod trlico. Pojdimo raje k najbližjemu kolarju in napravi naj nam 3 valjčke po 60 cm dolge, 2 naj imata po 25 cm premera, eden pa le 10 cm; vsi naj imajo naokoli okroglo postružene zobe. Nabavite si kakor miza visoko stojalo, denite nanj spodaj dva velika valjčka, na sredi med nju zgoraj pa enega manjšega. Razumljivo je, da mora biti iz trdega lesa in v ležajih (tudi te skice vam, če mi pošljete znamke za porto, rad pošljem). Eden izmed večjih valjčkov mora imeti vitel, pri katerem naj eden vrti, drugi pa podaja za pest debele, razprostrte bilke med čaveljčke, tretji pa na drugi strani odvzema zlomljeno lanišče. Na ta način obdelano lanišče naj šele terice otarejo in naj ga med trenjem v enomer obračajo, tako da predvilo ni le na zunanji strani stepeno, ampak v celoti in čisto otrto. Tovarne, ki iz predvilo predejo, preje lesa iz pezdilja ne morejo popresti in ima zato nečisto predvilo prav znatno nižjo ceno, nego bi jo z ozirom na kakovost sicer zaslužilo.

Svetujem vam, da otrto predvilo po barvi in dolžini ter kakovosti v splošnem sortirate, da vsako pest posebej pogladite in enkrat, dvakrat zavijete ter v okrog 5 kg težka povesta s slabejšim predvilom trdno dvakrat povežete. Tako povesta zanesite v zračno klet, položite deske na tla, na nje pa predvilo, da se odpočije in poži.

Ako se boste ravnali po teh navodilih, boste svoj pridelek prav lahko in dobro prodali, vaš trud bo dobro poplačan in pomagali si boste v svojem gospodarstvu, pri tem pa dali trden temelj bodoči industriji lanu v Jugoslaviji, ki nam je nujno potrebna, ki je pa prav vsled pomanjkanja dobrih surovin — lanenega predvilo — ne moremo ustanoviti. Zato smo primorani, da naše res sla-

bo predvilo pod ceno izvažamo, da laneno prejo ali pa tkanine, z visoko carino obremenjene, zopet uvažamo ter sami sebi v vsakem gospodinjstvu in vseh javnih zavodih potrebno platno podražujemo in pri tem zaposlujemo tuje delavce, naši sinovi so pa brezposelni.

Omenjam še, da sem vsakemu kmetovalcu iz srca rad pripravljen dati vsa potrebna navodila brezplačno. Zelo me bo veselilo, če ta članek ne bo našel gluhih ušes. Iz vsakega sreza naj bi se vsaj eden uvideven kmetovalec javil in predrt bi bil led. Kmalu bo našel posnemovalce in v treh, štirih letih bomo imeli dosti in dobrega predvilo, kar bo v narodno-gospodarskem oziru največjega pomena.

Stražnik (nepravilno vozečemu avtomobilistu): »Ali ne poznate prometnih predpisov?« — Avtomobilist: »Seveda. Kaj pa želite vedeti, gospod stražnik?«

10 litrov neposnetega mleka
oddaja dnevno in dostavlja na dom Avgust
Rückl, Ložnica pri Celju.

3 dijaki (dijakinje)
na stanovanje in hrano. Nemška konverza-
cija. Glasovir na razpolago. Cena 600 do
700 Din mesečno, event. nekaj v živilih.
Istotam se oddata **dve mebl. sobi** na ulico.
Vpraša se v trgovini Neckermann, Celje,
Slomškov trg 4.

V Celju sprejme
dva dijaka srednješolca
učiteljska družina v zelo dobro oskrbo
in strogo nadzorstvo. Naslov v upravi
lista.

Več rabljenih
železnih peči
se ugodno proda. Naslov v upravi lista.

Oddam v najem
2 sobi in kuhinjo po nizki ceni, v vili na
Lopati št. 12 blizu Celja.

Dva dijaka
sprejem v popolno oskrbo. Naslov v upravi
lista.

LEO INKRET
INSTALACIJSKO PODJETJE
CELJE, DEČKOV TRG 2

popravila — Vestna izvršba — Točna postrežba — Zmerne cene — Zahtevajte ponudbe

Franjo Dolžan Celje
Za kresijo
Telefon 245
kleparstvo, vodovodne instalacije, strelvodne naprave
Prevzema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerne — Postrežba točna in solidna

Kmetska posojilnica, Celje
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Prešernova ulica štev. 6
sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po dogovoru

(Ne zamenjati s »Kmetško posojilnico za celjsko okolico« — prej »Lastni dom«, ki se nahaja v likvidaciji.)

Trgovina premoga in drv

tvrdke Franjo Jošt

Celje, Razlagova ulica 8
dobavlja in dostavlja premog najboljših vrst
in rudnikov Laško (Huda jama), Trbovlje,
Liboje (Sv. Neža), Zabukovca, Velenje in
drugih po najugodnejših pogojih in cenah
ter se priporoča.

V najem se da lepo posestvo
30 oralov blizu kopaljšča Dobrne z živim in
mrtvim inventarjem za več let. Naslov da
Karol Breznik, Celje, Frankopanska 1.

Podstrešno stanovanje
obstoječe iz sobe, kuhinje in pritliklin, se takoj
oddaja. Celje—Gaberje, Dečkova cesta 1.

Učiteljica
poučuje otroke in odrasle v nemščini po
nizki ceni. Naslov v upravi lista.

Kateri mehanik
bi priključil svoji delavnici
galvanizacijo?
Ponudbe na upravo lista pod »Mehanik«.

Stanovanje
obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritliklin se odda.
Cena 550 Din. Naslov v upravi lista.

Papir
vsake vrste in pisarniške potrebščine
po nizkih cenah se dobijo na veliko
in drobno v knjigarni

Franc Leskovšek
Celje, Glavni trg 16

Med. univ.
Dr. J. Mandil
v Celju, specialist za kožno-venerične
spolne bolezni se je vrnil s potovanja.
Ordinira od **1. do 3. popoldne** in
od **6. do 8. zvečer**.
Stanovanje **Vrazov trg 6** (nad
Mestno elektrarno). Posebne čakalnice
in vhodi.

Biblioteka
velika izbira novih slovenskih in nem-
ških knjig, ves dan odprta. Papirnica
in knjigarna
Neckermann, Celje
Slomškov trg 4, nasproti župne cerkve.